

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj 03 0 K 024285 24 Kž 2
Sarajevo, 22.04.2024. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Ismete Mujanović kao predsjednice vijeća, dr.sc. Mirze Hukeljića i Sonje Radošević kao članova vijeća, uz sudjelovanje Mevlide Šete kao zapisničarke, u krivičnom predmetu protiv optužene DŽ.H., zbog krivičnih djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2., Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1., u vezi sa članom 55. i Nedoizvoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materija iz člana 371. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, a sve u vezi sa članom 54. istog zakona, odlučujući o žalbama kantonalne tužiteljice iz Tuzle i branitelja optužene DŽ.H., izjavljenim protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 024285 23 K od 18.01.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 22.04.2024. godine, u prisustvu federalne tužiteljice Alme Tirić, optužene DŽ.H. i njenog branitelja, advokata Sanjina Bandovića iz Živinica, donio je

P R E S U D U

Žalba kantonalne tužiteljice se odbija kao neosnovana, a djelimičnim uvažavanjem žalbe branitelja optužene preinačava se presuda Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 024285 23 K od 18.01.2024. godine u odluci o kazni, na način da se optuženoj DŽ.H. za krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, uz primjenu članova 49. stav 1., 50. tačka b) i 51. stav 1. tačka b) istog zakona, utvrđuje kazna zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i 6 (šest) mjeseci, za krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1., u vezi sa članom 55. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, uz primjenu članova 49. stav 1., 50. tačka b) i 51. stav 1. tačka d) istog zakona, utvrđuje kazna zatvora u trajanju od 10 (deset) mjeseci i za krivično djelo Nedoizvoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materija iz člana 371. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, uz primjenu člana 49. stav 1. istog zakona, utvrđuje kazna zatvora u trajanju od 1(jedan) mjesec, te se, uz primjenu članova 49. stav 1. i 54. stav 1. i 2. tačka b) Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, optužena DŽ.H. osuđuje na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine, u koju joj se, na osnovu člana 57. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, ima uračunati vrijeme provedeno u pritvoru od 05.10.2022. godine do 29.12.2022. godine i od 19.04.2023. godine pa do upućivanja na izdržavanje kazne zatvora.

U ostalom djelu prvostepena presuda ostaje neizmijenjena.

Obrazloženje

Presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 024285 23 K od 18.01.2024. godine, optužena DŽ.H. je oglašena krivom za krivična djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2., Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1., u vezi sa članom 55. i Nedoizvoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materija iz člana 371. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), a sve u vezi sa članom 54. istog zakona, pa je sud optuženoj primjenom navedenih zakonskih propisa i na osnovu članova 43., 49., i 54. KZ FBiH prethodno utvrdio kazne zatvora, i to za krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. KZ FBiH kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine, za krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH, u vezi sa članom 55. istog zakona kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 6 (šest) mjeseci i za krivično djelo Nedoizvoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materija iz člana 371. stav 1. KZ FBiH kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedan) mjesec, pa je sud optuženu DŽ.H. primjenom odredbi člana 54. stav 2. tačka b) KZ FBiH osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 4 (četiri) godine i 6 (šest) mjeseci. Na osnovu člana 57. stav 1. KZ FBiH, optuženoj se u izrečenu kaznu uračunava vrijeme koje je provela u pritvoru od 05.10.2022. godine do 29.12.2022. godine i vrijeme provedeno u pritvoru od 19.04.2023. godine pa do upućivanja na izdržavanje kazne zatvora. Na osnovu odredbe člana 238. stav 4. KZ FBiH od optužene DŽ.H. je oduzeto 0,074 grama rasute psihotropne tvari Amfetamin, 0,108 grama rasute biljne materije opojne droge Cannabis sativa (L) konoplja i 1,115 (1,065 + 0,050) grama psihotropne tvari Amfetamin. Na osnovu člana 78. stav 1. KZ FBiH prema optuženoj DŽ.H. izrečena je mjera sigurnosti - oduzimanje predmeta mobilnog telefon marke Samsung A315G sa SIM karticom BH Mobile SN: ..., IMEI: ..., IMEI: ...6, IMSI: ... TBR: ..., SIM kartica BH Mobile SN: ..., IMSI: ..., TBR: ..., kartica i 1 bojev metak kalibra 6,35 x 15,8 mm sa oznakom na dancetu „S&B 6,35 br., češkog proizvođača Sellier & Bellot. Na osnovu člana 114. i 115 KZ FBiH od optužene je oduzeta protupravna imovinska korist u iznosu od 48,50 KM. Na osnovu člana 202. stav 4. ZKP FBiH optužena je oslobođena plaćanja troškova krivičnog postupka.

Protiv ove presude žalbu je izjavila kantonalna tužiteljica iz Tuzle (kantonalna tužiteljica), zbog odluke o kazni, s prijedlogom da se uvažavanjem njene žalbe prvostepena presuda preinači na način da se optuženoj utvrde pojedinačne kazne zatvora u dužem trajanju, te da se optužena osudi na jedinstvenu kaznu zatvora u dužem trajanju. Kantonalna tužiteljica je u žalbi zatražila da se nadležni tužitelj obavijesti o sjednici vijeća ovog suda.

Prvostepenu presudu žalbom pobija i branitelj optužene DŽ.H., advokat Sanjin Bandović iz Živinica, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i odluke o kazni, s prijedlogom da se uvažavanjem njegove žalbe pobijana presuda preinači i optuženoj izrekne kazna zatvora ispod zakonom propisanog minimuma ili da se pobijana presuda ukine i „odredi održavanje pretresa“. Branitelj optužene je u žalbi zatražio da se optužena i njen branitelj obavijeste o sjednici vijeća ovog suda.

Branitelj optužene je podnio odgovor na žalbu kantonalne tužiteljice, s prijedlogom da se ta žalba odbije kao neosnovana.

Federalna tužiteljica je podneskom broj T03 0 KTOŽ 0106326 24 od 11.03.2024. godine predložila da se žalba branitelja optužene odbije kao neosnovana, a da se žalba

kantonalne tužiteljice uvaži i pobijana presuda preinači u odluci o kazni, na način da se optuženoj za krivična djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. KZ FBiH i Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1., u vezi sa članom 55. KZ FBiH utvrde kazne zatvora u dužem trajanju, te da se, uzimajući kao pravilno utvrđenu kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedan) mjesec za krivično djelo Nedoizvoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materijala iz člana 371. stav 1. KZ FBiH, optuženoj izrekne jedinstvena kazna zatvora u dužem trajanju.

Na sjednici vijeća ovog suda, koja je održana u smislu člana 319. ZKP FBiH, federalna tužiteljica je u cijelosti ostala kod osnova, razloga i prijedloga iz žalbe kantonarne tužiteljice i podneska od 11.03.2024. godine. Na istoj sjednici, branitelj optužene je u cijelosti ostao kod osnova, razloga i prijedloga iz podnesene žalbe, kao i kod navoda i prijedloga iz datog odgovora na žalbu kantonarne tužiteljice. Optužena se saglasila sa svojim braniteljem.

Ovaj sud je, na osnovu člana 321. ZKP FBiH, ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda kantonarne tužiteljice i branitelja optužene, kao i po službenoj dužnosti da li je na štetu optužene povrijeđen Krivični zakon, pa je odlučio kao u izreci, iz sljedećih razloga:

Ukazujući da je pobijana presuda zahvaćena bitnom povredom odredaba krivičnog postupka, branitelj optužene u žalbi navodi da je prvostepeni sud uskratio čitanje izreke presude čime je onemogućio uočavanje razlika između izreke presude koja je unijeta u zapisnik sa glavnog pretresa i izreke javno pročitane ili objavljene presude. Nadalje, branitelj optužene navodi da prvostepeni sud prilikom objave presude nije ukratko saopćio razloge presude, te smatra da je radi toga povrijeđena odredba člana 301. ZKP FBiH, a što je moglo utjecati na donošenje zakonite odluke.

Najprije je potrebno ukazati da je netačan navod iz žalbe da je prvostepeni sud prilikom objavljivanja presude uskratio čitanje izreke presude, obzirom da iz audio zapisa sačinjenog prilikom objave presude dana 18.01.2023. godine, slijedi da je prvostepeni sud javno pročitao izreku presude, pa je neprihvatljiva tvrdnja iz žalbe da su branitelj optužene i njegova branjenica onemogućeni u uočavanju razlika između izreke presude koja je unijeta u zapisnik sa glavnog pretresa i izreke javno pročitane ili objavljene presude. Nadalje, kako branitelj optužene u žalbi nije ukazao na koji način je propust prvostepenog suda da ukratko saopći razloge presude uticao na pravilnost i zakonitost pobijane presude, to se paušalnom ocjenjuje žalbena tvrdnja da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 301. stav 2. ZKP FBiH.

Kantonalna tužiteljica u žalbi navodi da je prvostepeni sud preblago odmjerio pojedinačne kazne zatvora za sva krivična djela za koja je optuženu oglasio krivom, te da je, slijedom toga, izrekao i preblagu jedinstvenu kaznu zatvora. Pri tome navodi da je prvostepeni sud pogriješio kada je priznanje optužene i njeno kajanje cijenio kao olakšavajuće okolnosti, jer su, po stavu iz žalbe, uslijedili tek u završnoj fazi postupka, a optužena je, osim toga, ranije osuđivana za istovrsno krivično djelo, pa navedeno priznanje i kajanje nisu iskreni. Nasuprot tome, u žalbi navodi da prvostepeni sud nije cijenio kao otežavajuću okolnost to da krivična djela nisu učinjena spontano, već na organiziran način.

Ovi žalbeni navodi kantonarne tužiteljice se nisu mogli prihvatiti.

I po stavu ovog suda, prvostepeni sud je pravilno cijenio priznanje krivnje i iskazano kajanje optužene kao olakšavajuće okolnosti, bez obzira na fazu postupka kada je optužena

priznala krivnju i koliko dokaza je izvedeno na glavnom pretresu. Osim toga, prvostepeni sud je posebno cijenio raniju osuđivanosti optužene u sklopu niza drugih okolnosti i istoj je dao dovoljan značaj, pa se bezuspješno žalbom kantonalne tužiteljice ukazuje da je prvostepeni propustio cijeniti okolnost ranije osuđivanosti u odnosu na druge okolnosti na strani optužene. U konačnici, imajući u vidu da je pobijanoj presudi prvostepeni sud utvrdio da je optužena postala član organizirane grupe ljudi koju, između ostalog, karakterizira to da nije nastala spontano, već da je formirana radi izravno slijedećeg učinjenja krivičnog djela, to se nisu mogli prihvatiti žalbeni navodi kantonalne tužiteljice da je prvostepeni sud propustio cijeniti kao otežavajuću okolnost to da optužena nije činila krivična djela spontano, obzirom da se radi o okolnosti koja čini obilježje krivičnog djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. KZ FBiH za koje je optužena pobijanom presudom oglašena krivom.

Ispitujući odluku o kazni u vezi sa žalbenim navodima branitelja optužene, ovaj sud je te žalbene navode našao djelimično osnovanim.

Tako branitelj optužene u žalbi ukazuje da su kazne za krivična djela u sticaju prestrogo odmjerene, te posebno ističe da je prvostepeni sud pogrešno cijenio kao otežavajuće okolnosti obilježja krivičnog djela za koje je optuženu oglasio krivom. Nadalje, u žalbi navodi da prvostepeni sud u pobijanoj presudi nije cijenio kao olakšavajuće okolnosti osobne prilike optužene, te navodi cijeli niz okolnosti koje je ranije isticao prilikom davanja završnih riječi u postupku pred prvostepenim sudom, koje, po stavu iz žalbe, ukazuju da je ponašanje optužene rezultat njene mlađe životne dobi, te slijedom toga lakomislenosti i spleta nepovoljnih životnih okolnosti radi kojih se optužena nakon školovanja u Sarajevu doselila u Živinice gdje je radeći u ugostiteljskom objektu „R.“ radi izdražavanja sebe i malodobnog sestrice o kojem se brinula, upoznala jednog od optuženih, pa uslijed svih tih okolnosti učinila opisana krivična djela. Osim toga, u žalbi ukazuje da prvostepeni sud nije imao u vidu brojnost radnji za koju je optužena oglašena krivom, kao i jačinu ugrožavanja zaštićenog dobra koja proizilazi iz tih radnji, iz čega, po stavu iz žalbe, proizilazi niži stepen njene krivnje. Branitelj optužene ističe da olakšavajuće okolnosti na koje ukazuje žalbom, a koje prvostepeni sud nije cijenio, zajedno sa priznanjem i kajanjem optužene, u svojoj ukupnosti čine naročito olakšavajuće okolnosti na strane optužene, te smatra da su se stekli uvjeti za odmjerenje i izricanje kazne ispod zakonom propisanog minimuma

Kada je u pitanju krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. KZ FBiH, ovaj sud nalazi da se osnovano žalbom branitelja optužene ukazuje da je pri utvrđivanju kazne za ovo krivično djelo prvostepeni sud cijenio okolnost „da se radi o opasnom vidu kriminalnog djelovanja“ obzirom da je optužena bila „članom organizirane grupe ljudi koja je organizirana radi prometovanja opojnim drogama“, kao i to da je predmetno krivično djelo „usmjereno protiv života i zdravlja ljudi“, iako se radi o okolnostima koje čine zakonom propisana obilježja predmetnog krivičnog djela (postajanje članom organizirane grupe ljudi radi neovlaštene prodaje i stavljanja u promet opojnim drogama), odnosno vrijednostima koje su zaštićene ovim krivičnim djelom (zdravlje ljudi), pa se stoga te okolnosti, i po stavu ovog suda, nisu mogle uzeti u obzir kao otežavajuće okolnosti na strani optužene. Nadalje, kada je u pitanju krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1., u vezi sa članom 55. KZ FBiH, iz pobijane presude slijedi da je optužena pobijanom presudom oglašena krivom za jednu radnju neovlaštene prodaje opojne droge (2,12 grama opojne droge amfetamin), kao i držanje male količine opojne droge (1,215 grama opojne droge amfetamin i 0,138 grama opojne droge Cannabis Sativa), pa se stoga osnovano žalbom branitelja optužene ukazuje da

je prvostepeni sud pogrešno dao preveliki značaj upornosti optužene kod činjenja ovog krivičnog djela, obzirom da na to ne ukazuje ni brojnost radnji za koje je oglašena krivom. Osim toga, u odnosu na oba navedena krivična djela, i po nalaženju ovog suda, prvostepeni sud je dao preveliki značaj ranijoj osuđivanosti optužene, obzirom da je optužena ranije osuđena za krivično djelo iz člana 239. stav 3. KZ FBiH, koje po svojoj sadržini ne podrazumijeva neovlašteno stavljanje u promet opojne droge.

Nadalje, djelimično su osnovani navodi iz žalbe branitelja optužene da je prvostepeni sud propustio cijeniti osobne prilike optužene kao olakšavajuću okolnost, obzirom da prvostepeni sud nije uzeo u obzir da je optužena u vrijeme započinjanja činjenja krivičnih djela za koja je oglašena krivom imala nepunu 21 godinu života (rođena 12.02.2001. godine, pri čemu je u optužnici navedeno da je krivično djelo učinjeno u periodu od decembra 2021. godine do 05.10.2022. godine), što, i po stavu ovog suda, predstavlja olakšavajuću okolnost. Nasuprot tome, nisu se mogli prihvatiti navodi branitelja optužene kojim ukazuje na druge osobne prilike optužene kao olakšavajuće okolnosti, obzirom da su iste ostale na nivou tvrdnji.

Posmatrajući u svojoj ukupnosti olakšavajuće okolnosti koje su utvrđene prvostepenom presudom (kajanje i priznanje optužene), kao i okolnosti navedene u ovoj presudi (mlađa životna dob i mala brojnost radnji za koje je optužena oglašena krivom), te posebno imajući u vidu da ranija osuđivanost optužene za istovrsno krivično djelo nije vezana za neovlašteno satvljanje u promet opojne droge, ovaj sud nalazi da sve navedene olakšavajuće okolnosti zajedno čine naročito olakšavajuće okolnosti koje ukazuju da se i izricanjem ublažene kazne može postići svrha kažnjavanja. Stoga je ovaj sud, na osnovu člana 329. stav 1. ZKP FBiH, preinačio pobijanu presudu tako što je, uz primjenu članova 49. stav 1., 50. tačka b) i 51. stav 1. tačka b) KZ FBiH, optuženoj DŽ.H. za krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. KZ FBiH utvrdio kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i 6 (šest) mjeseci, a uz primjenu članova 49. stav 1., 50. tačka b) i 51. stav 1. tačka d) KZ FBiH, optuženoj DŽ.H. za krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1., u vezi sa članom 55. KZ FBiH utvrdio kaznu zatvora u trajanju od 10 (deset) mjeseci

U konačnici, uzimajući u obzir da je, i po stavu ovog suda, prvostepeni sud za krivično djelo Nedorazvoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materija iz člana 371. stav 1. KZ FBiH pravilno utvrdio kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedan) mjesec, ovaj sud je, na osnovu člana 329. stav 1. ZKP FBiH, preinačio pobijanu presudu, pa je uz primjenu članova 49. stav 1. i 54. stav 1. i 2. tačka b) KZ FBiH, optuženu DŽ.H. osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine. Ovaj sud nalazi da je ta kazna srazmjerna težini učinjenih krivičnih djela i stepenu krivnje ove optužene, te da je neophodna i dovoljna za ostvarenje svrhe kažnjavanja.

U izrečenu kaznu zatvora optuženoj ima se uračunati vrijeme koje je optužena provela u pritvoru od 05.10.2022. godine do 29.12.2022. godine i vrijeme provedeno u pritvoru od 19.04.2023. godine pa do upućivanja na izdržavanje kazne zatvora.

Zapisničarka
Mevlida Šeta,s.r.

Predsjednica vijeća
Ismeta Mujanović,s.r.